

**Публікації викладачів, співробітників та аспірантів
історичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна
у 2008 році**

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

Бардола К. Ю.

- Налогообложение городского населения Византии IV–V вв. Хрисаргир // Древности 2008. –2008. – С. 77–94.
- Фискальная и регулирующая функции византийского налогообложения // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10–11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 84–85.

Голубкін Ю. О.

- Дискуссия о «раннем» Лютере и его «озарении в башне» // Харк. історіогр. збірник. –2008. – Вип. 9. – С. 144–153.
- Истина рождается в огне сомнений и духовных исканий («Anfechtungen» «раннего» Лютера) // Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 816: «Історія». – Вип. 40. – С. 20–30.
- Старые зерна засеваются в новую почву (Заметки о непростой судьбе книги А. А. Павловского и наших праотеческих святынях) // Всеобщий иллюстрированный путеводитель по монастырям и святым местам Российской империи и Афону. – X., 2008. – С. 3–14.

Д'ячков С. В.

- «Арсенал» метательных снарядов генуэзской крепости Чембало в Крыму // Российская археология. – 2008. – № 2. – С. 96–112.
- Всесвітня історія. Новий час (XV–XVIII ст.). 8 клас: Підр. для загальноосвіт. навч. закл. – Х.: Ранок, 2008. – 224 с. (*У співавт.*)
- Всесвітня історія. Початок Нового часу. 8 клас: Універсальний навчальний комплекс. – К.; Х.: Веста, 2008. – 72 с. (*У співавт.*)
- История средневекового Востока: Прогр. курса, метод. рекомендации, справочные материалы. 2-е изд. испр. и доп. – Х.: ООО «НТМТ», 2008. – 104 с.
- К 80-летию Владимира Ивановича Кадеева // Вестник древней истории. – 2007. – № 3. – С. 227–228. (*У співавт.*)

- К 80-летию Владимира Ивановича Кадеева // Российская археология. – 2008. – № 2. – С. 180–182. (*У співавт.*)
- Площадка для метательной машины генуэзской крепости Чембало (XIV–XV вв.) // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 84–85.

Кадсев В. І.

- Владислав Петрович Бузескул. К 150-летию со дня рождения. – X.: ХНУ, 2008. – 59 с.
- Харківський університет XIX – початку XX ст. у спогадах професорів та вихованців. – X.: ХНУ, 2008. – Т. 1. – 540 с. (*У співавт.*)

Литовченко С. Д.

- Великая Армения во время третьей войны Рима с Митридатом VI // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 56–57.
- Всемирная история. Начало Нового времени. 8 класс: Универс. учеб. комплекс. – К.; Х.: Веста, 2008. – 72 с.
- Всеукраїнська історія. Новий час (XV–XVIII ст.). 8 клас: Підручник для загальноосвіт. навч. закл. – Х.: Ранок, 2008. – 224 с. (*У співавт.*)
- Всеукраїнська історія. Початок Нового часу. 8 клас: Універс. навч. комплекс. – К.; Х.: Веста, 2008. – 72 с. (*У співавт.*)
- История земель украинских. – Х.: Фактор, 2007. – 200 с.
- История Украины XX века. 11 класс: Ответы на вопросы экзаменационных билетов государственной итоговой аттестации для классов гуманитарного профиля. – Х.: Веста, Ранок, 2008. – 128 с. (*У співавт.*)
- Исторія земель українських. – Х.: Фактор, 2007. – 200 с.
- Історія України XX сторіччя. 11 клас: Відповіді на питання екзаменаційних билетів державної підсумкової атестації для класів гуманітарного профілю. – Х.: Веста, 2008. - 128 с.
- Історія України. 8 клас: Універс. навч. комплекс. – К.; Х.: Веста, 2008. – 80 с.

Ручинська О. А.

- Благотворительность и литургии в античных городах Северного Причерноморья // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 40–41.
- Історія Стародавнього Сходу. Навчально-методичний посібник для студентів 1 курсу. – X.: ХНУ, 2008. – 108 с.

Мартем'янов О. П.

- К 80-летию Владимира Ивановича Кадеева // Вестник древней истории. – 2007. – № 3. – С. 227–228. (*У співавт.*).
- К 80-летию Владимира Ивановича Кадеева // Российская археология. – 2008. – № 2. – С. 180–182. (*У співавт.*).
- Положението на селяните в Долна Мизия и Тракия през първите векове от новата ера // Списание на Българската академия на науките. – София, 2008. – Кн. 4. – С. 20–25.
- Практические занятия по изучению древних языков и истории древнего мира как элемент профессиональной подготовки студентов Харьковского университета в конце XIX – начале XX вв. // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 67–68. (*У співавт.*).
- Проблемы истории Нижнедунайского лимеса в книге болгарского ученого // ANTIQUITAS AETERNA. Поволжский антиковедческий журнал. – Саратов, 2007. – Вып. 2: Война, армия и военное дело в античном мире. – С. 390–396.

Сергєєв І. П.

- Історія Стародавнього Сходу. Навчально-методичний посібник для студентів 1 курсу. – X.: ХНУ, 2008. – 108 с.
- Представления императоров Галлиена и Аврелиана от путях вывода Римской империи из политического кризиса // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10–11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 60.

Сорочан С. Б.

- Византистика в трудах ученых Харьковского университета (1804–1917 гг.) // Дриновський збірник. – 2008. – Т. 2. – С. 51–68. (*У співавт.*).
- Византия и хазары в Таврике: господство или кондоминиум? // Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.). - К., 2007. - Вип. 7. - С. 44–70.
- Візантія і Русь у працях істориків українських земель Російської імперії в 1804–1874 рр. // Слов'янські обрії. Междисциплінарний збірник наукових праць. - К., 2006. - Вип. 1. - С. 471–478. (*У співавт.*).
- До 80-річчя з дня народження І. А. Антонової – невтомної дослідниці Херсонеса // Археологія. - 2008. - № 2. - С. 109–111. (*У співавт.*).
- Еще раз о тудуне Херсона и статусе Боспора и Фанагории в начале VIII в. // Хазарский альманах. – К.; Х., 2007. – Т. 6. – С. 201–222. (*У співавт.*).
- Исследование строительных растворов раннесредневекового времени Херсонеса: первый опыт // Археологічні дослідження в Україні 2005–2007 pp. – К.; Запоріжжя, 2007 – Вип. 9. - С. 490–493. (*У співавт.*).
- Кафедра истории древнего мира и средних веков Харьковского национального университета 30 лет / Авторы-составители В. И. Кадеев, С. Б. Сорочан. Отв. ред. С. Б. Сорочан. – Х., 2008. - 160 с. (*У співавт.*).
- О византийских преториях в «цитадели» Херсона // IX Боспорские чтения «Боспор Киммерийский и варварский мир в период античности и средневековья. Militaria». - Керчь, 2008. - С. 257–262.
- О датировке времени борьбы Юстиниана II Ринотмета с византийским Херсоном // Древности Причерноморья. - Одесса, 2008. - Вып. 8. - С. 357–359.
- О предварительных результатах исследования ранневизантийского претория в «цитадели» Херсонеса // Кондаковские чтения – 2. Проблемы культурно-исторических эпох. Материалы Международной науч. конф. – Белгород, 2008. - С. 253–258.
- О результатах работах экспедиции Харьковского университета в «цитадели» Херсонеса в 1996–2007 гг. // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10–11 окт. 2008 г. – Х., 2008. – С. 89–90.

- Об агоре византийского Херсона, ее церквях и палатах // Бахчисарайский историко-археологический сборник. – Симферополь, 2008. – Вып. 3. – С. 91–114.
- Об археологических исследованиях и консервационно-реставрационных работах на территории «Цитадели» Херсонеса в 2006 г. // Археологічні дослідження в Україні 2005–2006 pp. – К.; Запоріжжя, 2007. – Вип. 9. – С. 343–347. (*У співавт.*) .
- Основные этапы истории археологического изучения цитадели Херсонеса Таврического // Боспорские исследования. – 2008. – Вып. 19. - С. 156–249. (*У співавт.*).
- Херсонес Таврический. Краткий путеводитель по городищу. – Х.: Библекс, 2007. – 128 с. (*У співавт.*).
- [Рец.] Причерноморье в Средние века / Под ред. С. П. Карпова. Вып.6. – М.; СПб.: Алетейя, 2005 (труды исторического факультета МГУ). 248 с. // Византийский временник. - М., 2007. - Т. 66 (91). - С. 275–277. (*У співавт.*).
- [Рец.] Херсонесский сборник. Supplement 1. Топография Херсонеса Таврического. Водосборная цистерна жилого дома в квартале VII (IX–XI вв.) / Под ред. А. Б. Бернацки, Е. Ю. Клениной. - Севастополь: Издат. дом. «Максим», 2006. - 240 с. // Археологія. - 2008. - № 1. - С. 103–108.

Латишева О. В.

- Мартирий візантійського Херсона (VI–X ст.) // Збірник наукових праць. Серія «Історія та географія». Харк. нац. пед. ін.-т ім. Г. С. Сковороди. – 2008. – Вип. 29. – С. 117–119.
- Особенности архитектурно-литургической реконструкции базилик византийского Херсона // Кондаковские чтения II. «Проблемы культурно-исторических эпох». – Белгород: БелГУ, 2008. – С. 259–265.

Акімов О.Б.

- Об участии ветеранов в формировании муниципальной администрации римской Дакии // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – Х., 2008. – С. 48.

Михаличин П. Є.

- Культурно-исторические предпосылки возникновения трагедии «Φριςτός πάσχων» («Страждущий Христос»): драматургическая

инновация Григорія Назианзина // Дриновський збірник. – 2008. – Т. 2. – С. 69–75.

- Марийология трагедии «Φρίζης πάζτων» («Страждущий Христос») и ее сопоставление с марийологией Григория Назианзина (Богослова) // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць [Харк. нац. ун-ет імені В. Н. Каразіна]. – 2007. – Вип. 10. – С. 202–213.
- Об основных целях создания и литературном достоинстве трагедии «Φρίζης πάζτων» («Страждущий Христос») // Древнее Причерноморье. – Одесса, 2008. – Вып. 8. – С. 249–255.

Пяничук О. А.

- Магическое значение ритуалов бальзамирования в заупокойном культе Древнего Египта по текстам «Книги Мертвых» // Материалы международной научной конференции Кондаковские чтения II. Проблемы культурно-исторических эпох. – Белгород, 2008. – С. 382–385.
- Магическое значение сердца в заупокойных верованиях древних египтян эпохи Среднего царства (XXII–XVIII вв. до н.э.) // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць [Харк. нац. ун-ет імені В. Н. Каразіна]. – 2007. – Вип. 10. – С. 31–39.
- Магическое значение сердца в заупокойных верованиях древних египтян эпохи Среднего царства (XXII–XVIII вв. до н.э.) // Матеріали міжнародної наукової конференції «Каразинські читання» 20 квітня 2007 р. Тези. – X., 2007. – С. 229–230.
- Магия и процесс демократизации заупокойного культа Древнего Египта эпохи Среднего царства (XXII–XVIII вв. до н.э.) // Матеріали міжнародної наукової конференції «Каразинські читання» 25 квітня 2008 р. Тези. – X., 2008. – С. 231.

Токарев А. М.

- Pax как политический лозунг в идеологической борьбе между optimates и populares // Политическая жизнь Западной Европы: античность, средние века, новое и новейшее время. – Арзамас, 2008. – Вып. 5. – С. 109–114.
- Res publica как политический лозунг в «популярной» традиции // Кондаковские чтения II. Проблемы культурно-исторических эпох. – Белгород, 2008. – С. 79–83.
- Несколько замечаний о политических группировках в республиканском Риме в эпоху Поздней Республики // АДСВ. – 2008. – № 38. – С. 21–40.

- Политика Октавиана в 44 г. до н.э. и образ «нового Цезаря» // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10-11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 61–62.
- Характерные особенности политических лозунгов «ромпейнцев» (44–42 гг. до н.э.) // Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 816: «Історія». – Вип. 40. – С. 71–81.

Філіппов А.М.

- Гегемонизм и антиспартанская оппозиция в Древней Греции в 395–386 гг. до н.э. // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы VI международной конференции, посвященной 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула (10–11 октября 2008 г.). – X.: ООО «НТМТ», 2008. – С. 62.

Фомін М. В.

- О «крытих кладбищах» византийского Херсона // II Кондаковские чтения «Проблемы культурно-исторических эпох». – Белгород: БелГУ, 2008. – С. 270–279.
- О происхождении Афонского погребального обряда // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы VI Междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула, Харьков, 10–11 окт. 2008 г. – X., 2008. – С. 90.

Янко А. Л.

- Эtrусская знать и ее наименование в исторических источниках // II Кондаковские чтения «Проблемы культурно-исторических эпох». – Белгород: БелГУ, 2008. – С. 59–66.

Кафедра нової та новітньої історії***Йолкін А. І.***

- Русская научная и культурная эмиграция в Польше в 20–30-е гг. XX ст. // Российско-польский альманах (Ставрополь–Волгоград). – 2008. – Вып. 3. – С. 199–205.
- Русские ученые-эмигранты в Польше в 20 – 30-е гг. XX в. // Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2008. – № 816: «Історія». – Вип. 40. – С. 291–300.